

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4/2565
วันอังคารที่ 11 สิงหาคม 2565 เวลา 9.30 – 12.00 น.
ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วย Application Zoom

อนุกรรมการผู้เข้าประชุม

1. นายสนธิ อักษรแก้ว ประธานอนุกรรมการ
2. นายสุรียนต์ ธีฎกิจจานุกิจ อนุกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. นางสาวศศิธร พลัดตเดช อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
4. นายนิติ ช่างกัญญา อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. นายพงศ์กูร วิรัตน์นันท์ อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุกรรมการผู้มาประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. นายวีระพงศ์ มาลัย อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. นางสาววินิตา กุลตั้งวัฒนา อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. นางสินีนากู แจ่มศรี อนุกรรมการ
ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. นายสมชาย หวังวัฒนาพาณิช อนุกรรมการ
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. นายพงศกร ชูวิชา อนุกรรมการ
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
6. นางสาวฉันทพร กริชติทายาวุธ อนุกรรมการ
ผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย
7. นายวิจารณ์ สิมายา อนุกรรมการ
ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

8. นายสุทธิพงษ์ เฉลิมเกียรติ
ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
 9. นายสมเจตนา ภาสกาพันธ์
ผู้แทนเครือเจริญโภคภัณฑ์ อนุกรรมการ
 10. คุณวรรณมา ดุลยสิทธิพร
ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
 11. นายรณณ แก้วสุทธิ
ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย อนุกรรมการ
 12. นางจินตนา จันสน
ผู้แทนสถาบันไทยพัฒนา อนุกรรมการ
 13. นางสาวทลปกร ปัญโญรินทร์
ผู้แทนสมาคมธุรกิจเพื่อสังคม อนุกรรมการ
 14. นางภรณี กองอมรภิญโญ
บริษัท ดาว เคมิคอล ประเทศไทย จำกัด อนุกรรมการ
 15. นางสาวน้ำฝน อังศุธรรังสี
ผู้แทนบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
 16. นายวรวัฒน์ ศรียุกต์
ผู้แทนบริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด อนุกรรมการ
 17. นางสาวฉนิทรา อภิสิงห์
ผู้แทนบริษัท บางจากคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
 18. นางมีนา ศุภวิวรรณ
ผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
 19. นายยุทธนา เจียมตระการ
ผู้แทนบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
 20. นายสมสุข ศรีสถิตย์วัฒนา
ผู้แทนบริษัท เอสเอส คอนซิลแทนท์ส คอร์ปอเรชั่น จำกัด อนุกรรมการ
 21. นางสาวโซโนรส มูลสภา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- อนุกรรมการผู้ลาประชุม**
1. ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ อนุกรรมการ
 2. ผู้แทนบริษัทเบทาโกร อนุกรรมการ
 3. นายธีธัช ธุระทอง
เจ้าหน้าที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. นายนวนกานต์ ทศวิล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวณัฐฐา มั่นคง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวเพ็ญพุด ภัคดีบุรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
4. นางสาวสิทธิณี ชูนาคา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 สศช.
5. นางสาวสุพิชญา อินอักษร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 สศช.

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. นางสาวปราณี เล็กศรีสกุล สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
2. นางสาวปณิธิ ฉัตรพลรักษ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. นายพร้อมพร อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
4. นางสาวภัทรินดา แสงมหะหมัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. นางสาวภิญญาดา เจริญสิน ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6. นายธีรพงษ์ เหล่าพงศ์พิชญ์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. นางสาววรรณาทิพย์ เต็มมหาวงษ์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. นางสาวชนากานต์ ต่างจิตร์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. นายอนุชาติ ตั้งภูมิมระพิวงศ์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. นางสาวพิชญาดา เปรมวิจิตร สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
11. นายไชยา บุญชิต กรมควบคุมมลพิษ
12. นางสาวรำไพ พัตรปาน กรมควบคุมมลพิษ
13. นายอปีนาช มาจี บริษัทอีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด
14. นายจักรพงษ์ ไกรโชค บริษัทอีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด
15. นางสาวดวงมณี พวกพล สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา 9.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ประธานอนุกรรมการ กล่าวต้อนรับอนุกรรมการทุกท่านที่มาประชุมพร้อมเพรียงกัน และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นการทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนจากภาคเอกชน โดยการประชุมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนวคิดเบื้องต้นในการจัดการขยะของเหลือทิ้งตามแนวเศรษฐกิจหมุนเวียน และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบไว้ในคราวประชุมครั้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ ได้มีการเชิญผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เพื่อมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับ เป้าหมาย SDG ที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และเป้าหมาย SDG ที่ 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้เชิญผู้แทน บริษัทอีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะครบวงจรของชุมชน

นอกจากนี้ ประธานอนุกรรมการฯ ได้รายงานการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) การจัดเสวนาเรื่อง “การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2565” เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ที่เกี่ยวข้องกับมิติสังคม โดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนา นโยบายระหว่าง

ประเทศร่วมกับเครือข่ายพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (SDSN Thailand) (2) การจัดเสวนาเรื่อง “APEC Thailand 2020 Open Connect Balance หรือ การสร้างสัมพันธ์เชื่อมโยงสู่สมดุล” ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2565 เมื่อวันที่ 1 - 5 สิงหาคม 2565 โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เพื่อผลักดันงานวิจัยที่เกี่ยวกับ BCG Economy ไปใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (3) การประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 และการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รวม 5 คณะ ตาม 4 มิติการพัฒนา เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้บรรลุเป้าหมาย (4) การประชุมภาคีการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย” (Thailand Climate Action Conference: TCAC) เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “เป้าหมาย Net zero 2065 เพื่อการเติบโตที่ยั่งยืนของไทย ในเวทีโลก: Mission to D-emission 2065 for Thailand Sustainable Growth” เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ในการผลักดันให้ไทยบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เป็นศูนย์ให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2608 (ค.ศ.2065) และ (5) การดูงานที่บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด ซึ่งร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรในการพัฒนาระบบการผลิตและผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะเรื่อง การจัดการเกษตรทฤษฎีใหม่ในการขับเคลื่อน BCG เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดสู่เกษตรกรและผู้ประกอบการ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างสม่ำเสมอ และหากภาคเอกชนมีการดำเนินการ หรือมีความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถนำเสนอเพื่อให้คณะกรรมการฯ เข้าไปศึกษา ดูงานและขยายผลการดำเนินการต่อไป

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3/2565

1. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3/2565 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2565 และได้เวียนให้คณะกรรมการภาคเอกชนฯ เพื่อพิจารณา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2565 ทั้งนี้ หากอนุกรรมการ มีข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้แจ้งฝ่ายเลขานุการ ภายใน 7 วัน และหากพ้นระยะเวลาดังกล่าว ไม่มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมถือว่ารับรองรายงานการประชุม

2. มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3/2565 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2565 โดยไม่มีข้อแก้ไขเพิ่มเติม

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ 3.1 ความก้าวหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมาย SDG ที่ 12 และ 13

ฝ่ายเลขานุการ ประสานงานกับผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ และผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอความก้าวหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมาย SDG ที่ 12 และ 13 สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้เป้าหมาย SDG ที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

นายไชยา บุญชิต นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้นำเสนอข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของไทย

1.1 สารสำคัญ

1.1.1 สถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย

ขยะมูลฝอยในประเทศไทยมีประมาณ 25 ล้านตันต่อปี โดยจากการสำรวจ พบว่า องค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะ ประกอบด้วย (1) ขยะอาหาร (2) แก้วกระดาษ พลาสติก และ โลหะ และ (3) ขยะอันตรายชุมชน คิดเป็นร้อยละ 47.84 ร้อยละ 39.91 และ ร้อยละ 0.51 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ตามลำดับ ซึ่งมีการกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องประมาณร้อยละ 69 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น สำหรับขยะที่เหลือจะนำไปเทกองหรือเผา ซึ่งการจัดการขยะแบบเดิม ไม่มีการส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) เนื่องจากขยะส่วนใหญ่จะถูกขนย้ายไปกำจัดทันที ทำให้มีการคัดแยกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับในปี 2564 มีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณ 2.7 ล้านตันต่อปี และมีเพียงร้อยละ 19 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์ อาทิ ขวด ลังโฟม และลังกันกระแทก เป็นต้น สำหรับขยะอื่น ๆ ที่เหลือ เช่น ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงใส่แกง และถุงซ้อบปิ้ง เป็นต้น จะถูกกำจัดโดยวิธีฝังกลบหรือเตาเผา

1.1.2 แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565-2570

คพ. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2565-2570 ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565 และอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรี โดยแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 ครอบคลุมการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอยตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุด ตลอดจนให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด และการกำจัดขยะต้องไม่เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม สรุปสาระของแผนปฏิบัติการฯ ได้ดังนี้

1) เป้าหมาย ได้แก่ (1) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570 โดยจะเพิ่มการคัดแยกขยะจากบ้านเรือนและนำกลับไปรีไซเคิล และมุ่งเน้นการกำจัดขยะ โดยนำไปเผาผลิตเป็นพลังงาน เพื่อลดการเทกอง ฝังกลบ และการเผาขยะไม่ถูกต้อง (2) เพิ่มปริมาณการนำขยะกลับมาเป็นวัสดุรีไซเคิลในการผลิตให้มากขึ้นประมาณร้อยละ 74 – 100 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570 ทั้งขยะพลาสติก (ร้อยละ 100) และขยะบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ (ร้อยละ 74) แก้ว (ร้อยละ 86) และอะลูมิเนียม (ร้อยละ 81) (3) ลดปริมาณขยะอาหารเหลือร้อยละ 28 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570 เพื่อลดปัญหากลิ่นเหม็นที่กองขยะและลดก๊าซเรือนกระจก (4) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570 และ (5) มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายต้องจัดการอย่างถูกต้องร้อยละ 100 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570

2) ตัวอย่างมาตรการและแนวทางจัดการขยะ จำแนกตามชนิด ได้แก่

2.1) ขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์ เช่น (1) จัดกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกต้องรีไซเคิลหรือย่อยสลายได้ (2) การกำหนด/ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) (3) จัดทำระบบตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิล/กำจัดยาก เพื่อให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมเป็นผู้รับผิดชอบในสินค้าที่ผลิต (4) ขยายผลการลด เลิกใช้ งดให้-ปฏิเสธการรับพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และ (5) สร้างความร่วมมือในการคัดแยกและนำกลับคืน ณ จุดขาย (จุด drop off) เป็นต้น

2.2) ขยะอาหาร เช่น (1) พัฒนาและดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกัน ลดและจัดการขยะอาหารในผู้จำหน่ายอาหาร (2) พัฒนาและดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกัน ลด และจัดการอาหารในภาคผู้ประกอบการ และ (3) เพิ่มเครือข่ายการนำอาหารส่วนเกินไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

2.3) ขยะมูลฝอยในชุมชน เช่น (1) ศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนทั่วประเทศ (2) กำหนดระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางที่สอดคล้องกับระบบกำจัด (3) สนับสนุนจัดการขยะมูลฝอย และ (4) มาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่/กลาง เป็นต้น

3) กฎหมายและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะ ประกอบด้วย (1) กฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ ตามวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ให้เข้าสู่ระบบรีไซเคิลและระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนต่อไป ซึ่งในปี 2565 คพ. ได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนากฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป (2) กฎระเบียบการขึ้นทะเบียนผู้รับจ้างให้บริการกำจัดของเสีย ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 (3) กฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (4) กฎระเบียบที่ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน (5) ออกประกาศรูปแบบการคัดแยกขยะและการเก็บรวบรวมแบบแยกประเภท และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) นำไปปฏิบัติ (6) ออกแบบประกาศหลักเกณฑ์การกำกับและควบคุมการจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็ก (7) กฎระเบียบและแรงจูงใจในการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (8) ระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เป็นปัจจุบันและเป็นระบบเดียวกัน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (9) เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดด้านการจัดการขยะในการประเมินประสิทธิภาพของ อปท. และ (10) ผลงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะ อาทิ อุตสาหกรรมรีไซเคิลขั้นสูง แบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้า โซลาร์เซลล์ ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก และไฟโรไลซิส

1.2 ความเห็นที่ประชุม

1.2.1 ภาพรวมการจัดการขยะของประเทศ

1) ปัญหาการจัดการขยะที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากระบบโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บและคัดแยกขยะต้นทาง และระบบการขนส่งขยะไปสู่กระบวนการรีไซเคิลของประเทศไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าภาคเอกชนหลายองค์กรจะมีการรวมตัวเป็นแพลตฟอร์มใหญ่ อาทิ โครงการ Public Private Partnership for Sustainable Plastic and Waste Management : PPP Plastic เพื่อบริหารจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ และการรีไซเคิลขยะพลาสติก รวมถึงมีกฎหมายหลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการดำเนินการอยู่แล้วก็ตาม ดังนั้น ภาคเอกชนกับภาคีเครือข่ายต้องการให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บ คัดแยก ขนส่งขยะไปสู่กระบวนการรีไซเคิลของประเทศตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง

2) การบริหารจัดการขยะของไทย ควรให้ความสำคัญกับ (1) การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการจัดเก็บและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ผ่านการให้ความรู้การคัดแยกขยะแต่ละประเภทให้ถูกต้อง การสนับสนุนถุงสีคัดแยกขยะครัวเรือน และการกระตุ้นให้ประชาชนคัดแยกขยะสม่ำเสมอ (2) การออกกฎหมายบังคับให้ประชาชนทิ้งขยะให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมสังคมคาร์บอนต่ำหรือสังคมลดขยะที่เอื้อให้เกิดการสร้างจิตสำนึกและปรับพฤติกรรมของประชาชน ดังตัวอย่าง ไต้หวัน และญี่ปุ่น มีกฎหมายห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะ และท้องถิ่น/รัฐบาลจะแจกถุงสีในการแยกประเภทขยะให้ประชาชน ทิ้งขยะอินทรีย์ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย และให้ประชาชนแยกขยะและนำมาทิ้งในวันทิ้งไว้ให้เป็นรอบๆ เท่านั้น (3) การจัดการระบบการขนส่งขยะ โดยรถจัดเก็บขยะของท้องถิ่นและ กทม. สามารถบริหารจัดการวันเก็บขยะ อาทิ การแยกประเภทรถเก็บขยะให้ชัดเจนและกำหนดรอบเวลาจัดเก็บ โดยรถขยะอินทรีย์มีการเก็บสัปดาห์ละ

2 ครั้ง เนื่องจากมีอายุการเก็บไว้ได้ไม่นาน และรถยนต์ไร้ไซเคิลอาจจะสับดาห์ละ 1 ครั้ง หรือการมีจุดรับขยะที่คัดแยกแล้วอย่างทั่วถึง เพื่อรองรับขยะที่คัดแยกแล้วจากครัวเรือน 25 ประเภท และเป็นการลดภาระของการนำขยะที่คัดแยกแล้วไปส่งตามจุดต่างๆ ที่รีไซเคิล และ (4) การจัดการขยะต้นทางของกลุ่มผู้ประกอบการ โดยเฉพาะร้านอาหาร โรงแรม และห้างสรรพสินค้า เพื่อให้ง่ายต่อการแยกขยะและนำกลับไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1.2.2 การจัดการขยะพลาสติก

1) เป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 ได้กำหนดให้มีการเพิ่มปริมาณการนำขยะพลาสติกกลับมาเป็นวัสดุรีไซเคิลในการผลิตร้อยละ 100 เมื่อเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้นในปี 2570 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ดำเนินการค่อนข้างยาก โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีการสร้างระบบ EPR และมีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมแล้ว ก็ยังสามารถดำเนินการได้เพียงร้อยละ 90 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ดังนั้น คพ. ควรพิจารณามาตรการ/แนวทางในการดำเนินการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว และควรมีการบังคับใช้แผนปฏิบัติการฯ อย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบที่จะสนับสนุนการคัดแยก และขนส่งขยะไปสู่กระบวนการรีไซเคิลได้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ ได้

2) โครงการ PPP Plastic เป็นความร่วมมือของพันธมิตรหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนเพื่อการจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน โดยหลักหมุดสำคัญคือ สามารถจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 หรือแผนที่นำทางการจัดการขยะพลาสติก มีเป้าหมายนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ได้ 100% ในปี 2570 ดำเนินการพื้นที่เป้าหมายนำร่อง คือ (1) โมเดลเมืองที่เขตคลองเตย มี 4 โมเดลต้นแบบการจัดการขยะและพลาสติกสำหรับห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาล และอาคารสำนักงาน พร้อมได้จัดทำ “คู่มือการจัดการขยะสำหรับองค์กร” สำหรับเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่สนใจนำไปปรับใช้ โดยจากการทดลองใช้โมเดลทั้ง 4 รูปแบบ สามารถนำพลาสติกใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นรวมแล้วกว่า 7,000 กิโลกรัม ตลอดระยะเวลาทดลอง 6 เดือน โดยเน้นที่การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างถูกวิธี และ (2) โมเดลจังหวัด ที่จังหวัดระยอง ซึ่งในการดำเนินการ 2 ปีที่ผ่านมาในพื้นที่จังหวัดระยอง แม้ว่าจะมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โครงการฯ สามารถรวบรวมขยะพลาสติกซึ่งปกติแล้วจะมีการทิ้งรวมกับขยะทั่วไปได้ประมาณ 20,000 กิโลกรัม สำหรับนำไปรีไซเคิล และคิดเป็นมูลค่าประมาณ 100,000 บาท และได้ส่งมอบเงินดังกล่าวให้ศูนย์ช่วยเหลือสัตว์ทะเลหายากเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวเป็นเพียงโครงการนำร่องเท่านั้น หากต้องการบริหารจัดการขยะอย่างจริงจังจำเป็นต้องเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการของท้องถิ่น โดยภาคเอกชนมีความพร้อมที่จะรับซื้อขยะพลาสติกดังกล่าว

1.2.3 การจัดการขยะมูลฝอย

1) การแก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ต้องให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะ เนื่องจากหากไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยจะทำให้ขยะปะปนกันและนำไปใช้ประโยชน์ได้ยาก ซึ่งปัจจุบันได้มีมาตรการสนับสนุนการคัดแยกขยะที่มีการตกลงร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุขเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่นำร่องที่มีความพร้อมก่อน โดยพิจารณาการจัดการขยะปลายทางของ อปท. เพื่อกำหนดมาตรการแนวทางการคัดแยกขยะต้นทางในแต่ละประเภทให้ถูกวิธี สำหรับรูปแบบมาตรการดังกล่าวจะคล้ายคลึงกับระบบการคัดแยกขยะของประเทศญี่ปุ่น ตัวอย่างเช่น กรณีที่ท้องถิ่นมีเตาเผาสำหรับจัดการขยะปลายทาง จำเป็นต้องมีการคัดแยกขยะอินทรีย์เพื่อนำไปทำปุ๋ยหมัก หรือต้องทำให้แห้งก่อนนำไปเผา ขยะพลาสติคนำไปรีไซเคิล แยกขยะอันตรายและขยะชิ้นใหญ่ออกจากขยะทั่วไปก่อนนำไปเข้าเตาเผา มีการกำหนดรูปแบบของถุงที่ใช้ในการคัดแยกแต่ละประเภท กำหนดวันจัดเก็บขยะ และมีระบบการเก็บรวบรวมขยะ เป็นต้น ซึ่งจะมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ และในอนาคตจะมีการออกระเบียบการกำหนดค่าธรรมเนียมการเก็บขยะให้สอดคล้องกับการคัดแยกขยะต่อไป

2) การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนสามารถคัดแยกขยะได้ โดยส่วนแรกนำไปรีไซเคิล และส่วนที่เหลือสามารถไปทำก๊าซชีวภาพและพลังงานไฟฟ้าเข้าสายส่ง เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมมีความต้องการพลังงานหมุนเวียนค่อนข้างมาก หากสามารถปลดล็อคเรื่องการขายไฟ peer-to-peer ผ่านสายส่งไฟฟ้าได้ จะส่งผลให้เกิดการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้น ขณะที่ ของเหลือทิ้งจากการผลิตภาคเกษตร (Biomass) อาทิ ฟางข้าว และขี้ข้าวโพด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก หากชุมชนสามารถทำเป็นธุรกิจเพื่อสังคม โดยรวบรวมพื้นที่แปลงนา และให้ภาคเอกชนนำเทคโนโลยีเข้าไปนำเศษเหลือจากการผลิตภาคเกษตรมาขายเป็นพลังงานชีวมวล สำหรับเศษอาหารในพื้นที่ต่าง ๆ อาทิ โรงเรียน วัด ร้านอาหาร อาจจัดการผ่านเทคโนโลยีจัดการขยะอินทรีย์ อาทิ ใช้พันธุ์ไส้เดือนย่อยสลายเศษอาหารเป็นปุ๋ย และนำปุ๋ยที่ผลิตได้กลับไปแจกจ่ายให้เกษตรกรหรือขายต่อไป

1.2.4 การจัดการขยะในเชิงพื้นที่

1) ควรระบุแหล่งที่มาของการจัดปริมาณขยะให้ชัดเจน กล่าวคือ จากตัวเลขการกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องประมาณร้อยละ 69 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ที่ คพ. นำเสนอ เป็นการคำนวณจากข้อมูลของ อปท. ที่มีระบบการจัดการขยะ จำนวน 2,700 แห่ง หรือคำนวณจาก อปท. ทั่วประเทศ จำนวน 8,000 แห่ง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์

2) ควรผลักดันแนวคิดในการให้ชุมชน/กลุ่ม/หมู่บ้านทั้งในกรุงเทพมหานคร (กทม.) และต่างจังหวัด ร่วมมือกันในการคัดแยกและรวบรวมขยะ โดยให้ความรู้และถ่ายทอดวิธีการจัดเก็บและคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง กำหนดจุดรวบรวมขยะ/วันจัดเก็บขยะแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดเป็นคลัสเตอร์เล็กๆ จำนวนมากขึ้น และต่อยอดจนขยายผลไปยังแต่ละหมู่บ้าน ทั้งนี้ ต้องมีกลุ่มคนที่จะเข้ามาช่วยบริหารจัดการขยะ อาทิ กรรมการหมู่บ้าน กรรมการชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสามารถส่งต่อขยะให้ถูกนำไปใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ และส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้หรือผลตอบแทนกลับสู่ชุมชนได้ต่อไป

3) สำหรับพื้นที่ กทม. ได้มีการหารือกับทีมผู้ว่า กทม. ในการกำหนดวันจัดเก็บขยะรีไซเคิล โดยปัจจุบัน กทม. อนุญาตให้ประชาชนนำขยะพลาสติกไปทิ้งที่เขตได้ แต่ยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ต้องการทิ้งขยะพลาสติกได้อย่างเพียงพอ ดังนั้น ระบบโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขและพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยเร็ว นอกจากนี้ การออกแบบรถเก็บขยะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม ถือเป็นหนึ่งในการจัดการระบบการขนส่งขยะที่มีประสิทธิภาพและการคัดแยกขยะจะเกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยออกแบบรถขยะให้มีช่องจัดเก็บขยะที่ประชาชนคัดแยกไว้เรียบร้อยแล้ว (ขยะพลาสติก ขยะทั่วไป ขยะเปียก) เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ดังนั้น จึงควรจัดทำเป็นโครงการนำร่องที่เริ่มจาก กทม. เป็นลำดับแรก

1.2.5 ตัวอย่างการจัดการขยะ

1) บริษัทที่จดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ดำเนินการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นเกณฑ์ในกระบวนการทำธุรกิจและเปิดเผยข้อมูลอยู่แล้ว ตัวอย่างเช่น “โครงการวิภาวดีไม่มีขยะ” โดยได้รับความร่วมมือจาก 31 องค์กรที่ตั้งอยู่ตลอดถนนวิภาวดี ในการจัดการขยะภายในองค์กร เพื่อเพิ่มอัตราการรีไซเคิลได้ขององค์กร และมีการมอบรางวัลให้ผู้ที่ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย สำหรับการบริหารจัดการขยะ โดยเฉพาะเรื่องกำหนดจุด Drop point ในการคัดแยกขยะจากต้นทาง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดสีถุง/ถังขยะในการจัดเก็บขยะแต่ละประเภทให้เป็นสีเขียวทั้งประเทศ เพื่อให้เกิดการแยกขยะที่ชัดเจนตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

2) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จัดทำโครงการ “ศึกษาวิจัยจำลองกระบวนการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งกำหนดเครื่องใช้ไฟฟ้าไว้ 5 ผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการซากผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบ ถูกวิธี และยั่งยืน และได้มีการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ผ่านโครงการฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5 อาทิ การกำหนดสัดส่วนหรือองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ต้องนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำกลับไปแปรรูปใช้ใหม่ในผลิตภัณฑ์เป้าหมาย มีการแสดงสัญลักษณ์บ่งบอกประเภทพลาสติก เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์ และมีการออกแบบตามหลักการ 3R (Reduce Reuse and Recycle) โดยอยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อกำหนดมาตรฐานและออกเป็นกฎหมายต่อไป

3) เครือเจริญโภคภัณฑ์มีการกำหนดเป้าหมายในการจัดการขยะอาหารให้เป็น Zero Food Waste ในปี ค.ศ. 2030 ซึ่งได้มีการหารือกับธนาคารในกลุ่มสหภาพยุโรปที่เป็นหน่วยงานวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีกที่มีขยะอาหารจำนวนมาก ที่ได้มีการศึกษาและเปรียบเทียบ (Benchmarking study) กลุ่มธุรกิจรายใหญ่ทั่วโลกทั้งในฝั่งยุโรปและเอเชีย โดยหน่วยงานดังกล่าวได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอาหาร 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ควรมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร โดยจะต้องรู้ว่าองค์กรมีขยะอาหารเท่าใด และตั้งเป้าหมายในการลดขยะอาหารให้ชัดเจน (2) ควรมีการลดขยะอาหาร โดยการแจกจ่ายอาหารที่ใกล้หมดอายุให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์หรือนำมาสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) ควรมีการยกระดับห่วงโซ่อุปทานหลังการเก็บเกี่ยวของสินค้าเกษตร ทั้งในด้านการทำงานร่วมกันของเกษตรกรกับธุรกิจค้าปลีกโดยตรง และการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการด้านดิจิทัลและนวัตกรรมด้านบรรจุกภัณฑ์ และ (4) ควรมีกลไกในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใกล้หมดอายุ แต่ยังสามารถบริโภคด้วยคุณค่าและคุณภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการทำงานร่วมกับผู้ผลิตแบรนด์ต่างๆ ในการนำอาหารส่วนเกินมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการสร้างตระหนักรู้ (awareness) ให้กับผู้บริโภคด้วยกัน

1.3 มติที่ประชุม

รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนวทางการขยายผลการจัดการขยะที่เหมาะสม ภายใต้บทบาทของคณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ

2. ความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมาย SDG ที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

นายธีรพงษ์ เหล่าพงศ์พิชญ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้นำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมาย SDG ที่ 13 และการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย

2.1 สารสำคัญ

2.1.1 ผลการประเมินสถานะของเป้าหมาย SDG ที่ 13 จากรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559-2563 พบว่า ผลการประเมินเป้าหมาย SDG ที่ 13 อยู่ในระดับสีเหลือง โดยสามารถบรรลุเป้าหมายย่อยได้ 2 เป้าหมาย จากทั้งหมด 5 เป้าหมายย่อย ได้แก่ (1) SDG 13.a การระดมทุนของประเทศพัฒนาแล้ว และ (2) SDG 13.b การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และส่วนที่เหลือ 3 เป้าหมายย่อย ที่อยู่ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ได้แก่ SDG 13.1 การจัดการภัยพิบัติ SDG 13.2 การบูรณาการนโยบายและยุทธศาสตร์ และ SDG 13.3 การพัฒนาการศึกษาและขีดความสามารถในทุกภาคส่วนของประเทศ

2.1.2 ความก้าวหน้าการดำเนินการตามเป้าหมาย SDG ที่ 13

1) เป้าหมาย SDG ที่ 13.1 การจัดการภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติและบรรเทาสาธารณภัย (ปก.) ได้มีการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้วในช่วงเดือนพฤษภาคม 2565 เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย พร้อมทั้งได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดครบทุกจังหวัดแล้ว สำหรับในระดับท้องถิ่น ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับท้องถิ่น และ สผ. ได้มีการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่ในส่วนของ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนในระยะยาว โดยฐานข้อมูลประกอบด้วย (1) ข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศในระยะยาว (ปี 2100) (2) แผนที่ภัย (Hazard Map) ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิ น้ำท่วม และภัยแล้ง (3) ข้อมูลที่ไม่ใช่สภาพภูมิอากาศ เพื่อสะท้อนให้เห็นความอ่อนไหวและขีดความสามารถในการปรับตัว และ (4) แผนที่เสี่ยงภัย (Risk Map)

2) เป้าหมาย SDG ที่ 13.2 การบูรณาการในนโยบายและยุทธศาสตร์ โดย ทส. ดำเนินการในสองระดับ คือ ระดับโลก ได้มีการประกาศเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกและได้รายงานไว้ในรายงานแห่งชาติ (National Communication: NC) ที่ประเทศภาคีทุกประเทศจะต้องจัดทำบัญชีรายการปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำรายงานแห่งชาติฉบับที่ 4 เพื่อรายงานตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ในช่วงสิ้นปี 2565 และ ระดับประเทศ ได้มีการบูรณาการประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปอยู่ในแผนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ในประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน) แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ในหมวดหมายที่ 10 และหมวดหมายที่ 11) รวมถึงแผนระดับ 3 เช่น แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี 2564-2573 รายงาน และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan : NAP) เป็นต้น

3) เป้าหมาย SDG ที่ 13.3 การพัฒนาการศึกษาและขีดความสามารถในทุกภาคส่วนของประเทศ โดย (1) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้นำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผนวกเข้าไปในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550 ทั้งในมาตรฐานการเรียนรู้และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สาระภูมิศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา (2) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ได้จัดทำคู่มือกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนสำหรับครู อาจารย์ หรือประชาชนทั่วไป และ (3) สส. ร่วมกับ ศธ. ลงนามความร่วมมือสร้างพลเมือง เพื่อสิ่งแวดล้อม (Green Citizen) ผ่านโครงการ Eco-School เพื่อผลักดันสาระทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาหรือคู่มือกิจกรรมสิ่งแวดล้อมฯ ให้ผนวกเป็นหลักสูตรหรือเนื้อหาของ ศธ. ต่อไป นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดงานการประชุมภาคีการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (TCAC) เพื่อให้ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักรู้ มีความรู้ความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

2.1.3 การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ตามที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถ้อยแถลงยืนยันว่าประเทศไทยจะมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี ค.ศ. 2050 และการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี ค.ศ. 2065 โดยปัจจุบันมีการยกระดับเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ (Nationally Determined Contribution: NDC) เป็น “ร้อยละ 40” ภายในปี ค.ศ. 2030 และได้มีการขับเคลื่อน 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนโยบาย โดยอยู่ระหว่างการทบทวนแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาว และ NDC อยู่ระหว่างเสนอกลไกที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

(2) การพัฒนาเทคโนโลยีคาร์บอนเครดิต อาทิ มีระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนการซื้อขาย และถ่ายโอนคาร์บอนเครดิต ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) (3) การพัฒนาเทคโนโลยีการดักจับและกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Capture and Storage: CCS) (4) การเพิ่มแหล่งกักเก็บ/ดูดกลับก๊าซเรือนกระจก (5) การลงทุน โดยประสานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนที่ช่วยในการลดก๊าซเรือนกระจก และ (6) ด้านกฎหมาย อาทิ การจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.

2.2 ความเห็นที่ประชุม

2.2.1 แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ควรมีการรวบรวมและประเมินผล การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศที่เป็นรูปธรรม และชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือกันทำแผนให้เห็นผลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น การวัดผลรวมของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของต่างประเทศ โดยนับจากภาคกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมบ้าง อาทิ การลดการใช้พลังงาน และการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิต เป็นต้น เมื่อประชาชนทราบเป้าหมายและเห็นคะแนนตัวชี้วัดในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกของประเทศ จะยิ่งดึงดูดใจให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้นและเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไป

2.2.2 การขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกในปัจจุบัน ได้แก่

- 1) การพัฒนาแอปพลิเคชันและแนวทางสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกรายบุคคล
- 2) การพัฒนาโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) ให้สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานของต่างประเทศในการรับรองโครงการหรือกิจกรรมที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- 3) การสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องการลดก๊าซเรือนกระจกของเครือข่ายต่างๆ อาทิ สมาคมโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย เครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย เพื่อเร่งขับเคลื่อนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้บรรลุเป้าหมายของประเทศ
- 4) การให้องค์ความรู้ทางด้านการลดคาร์บอน (Carbon reduction) ภายใต้แพลตฟอร์ม Carbon Market Club ที่ส่งเสริมให้มีการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ซึ่งขณะนี้สมาชิกเครือข่ายจำนวน 40 ราย และยังไม่ได้มีการจัดเก็บค่าสมาชิก
- 5) อบก. ได้ส่งเสริมให้ท้องถิ่นร่วมกันเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ โดยเฉพาะการดูแลของเสีย/น้ำเสียที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ โดยเฉพาะเรื่องเกษตร ตัวอย่างเช่น การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปลูกข้าวใช้น้ำน้อยสลัดน้ำมาก ซึ่งบริษัทเอกชน อาทิ สยามคูโบต้า ช่วยเหลือเกษตรกรและเชื่อมโยงกับสหกรณ์ เพื่อดำเนินการในหลายแปลงร่วมกันและเช่าเครื่องจักรในการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs ยังมีข้อจำกัดทางด้านเงินทุนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งหากภาครัฐให้การส่งเสริมการลงทุน ผ่านการสนับสนุนเงินกู้จากกองทุน หรือให้การสนับสนุนเทคโนโลยี หรือให้สิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนได้
- 6) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เป็นผู้ประสานงานหลักด้านเทคโนโลยีภายใต้อนุสัญญา UNFCCC ในเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจก โดยที่ผ่านมาได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยลดก๊าซเรือนกระจก และในระยะต่อไป จะมีการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการลดโลกร้อน รวมถึงปรับจุดเน้นของการพัฒนาเทคโนโลยีให้เอื้อต่อการลดก๊าซเรือนกระจกของผู้ประกอบการ SMEs

7) ทส. ได้ให้ความสำคัญกับ การปลูกข้าวลดโลกร้อน โดยจะมีการขยายผลจาก เฟสเดิมที่มีการนำร่องใน 6 จังหวัด เป็น 15 จังหวัด โดยดำเนินการร่วมกับ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ โดยได้ขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินทุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund) ในการดำเนินการขยายผลในจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

8) ก.ล.ต. มีเกณฑ์ให้บริษัทมีการกำหนดนโยบายการวัดการทวนสอบ ซึ่งรวมถึงการวัด คาร์บอนที่บริษัทปล่อยออกมา แต่เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวของบริษัทจะต้องมีองค์ความรู้และเทคโนโลยี และต้องมีต้นทุนในการดำเนินการ และปัจจุบัน ก.ล.ต. สามารถสนับสนุนได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้น จึงต้อง อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนทั้งทางด้านค่าใช้จ่ายและเทคโนโลยี

2.2.3 กลุ่มบริษัทดาวในต่างประเทศ ได้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการการผลิต ในภาคอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ ในการช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งหากประเทศไทยมีช่องทางหรือ แพลตฟอร์มที่จะส่งผ่านข้อมูลดังกล่าวมาให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และ ปรับใช้ผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีการผลิตเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกได้อย่างถูกต้อง

2.2.4 การผลักดันให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นรูปธรรม ควร (1) เร่งรัดและ ปรับปรุงพระราชบัญญัติให้ทันสมัยและมีการบังคับใช้ (2) กำหนดทิศทางของประเทศในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเป็นรูปธรรม (3) กำหนดมาตรการเชิงรุก ให้สอดคล้องกับผลการประเมิน ความสูญเสียและความเสียหาย (4) พัฒนานวัตกรรมที่ช่วยในการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ (5) เพิ่มศักยภาพของประชาชนในการปรับตัวและสร้างสังคมที่ยืดหยุ่น (6) จัดการกับระบบ นิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ (7) ใช้มาตรการลดหย่อนภาษี หรือกลไกทางการตลาด และ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และ (8) เปิดโอกาสให้เอกชนที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในปริมาณมาก ในการแสดงตนตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย และกำหนดให้มีหน้าที่ให้เป็นผู้รายงานข้อมูล การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

2.3 มติที่ประชุม

รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณา ความเป็นไปได้ของแนวทางการขับเคลื่อนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายใต้บทบาทของคณะอนุกรรมการ ภาคเอกชนฯ

วาระที่ 3.2 การบริหารจัดการขยะชุมชนอย่างเป็นระบบ

1. สารสำคัญ

นำเสนอโดย นายอภินาช มาจี ประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัท อีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด สรุปลงสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัทอีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด (EEP) ดำเนินธุรกิจบริหารจัดการขยะ ชุมชนแบบครบวงจรในพื้นที่ 320 ไร่ ของตำบลแพรงษาใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเป็น (1) พื้นที่จัดการขยะเทกองแบบควบคุม (Control Dump) ขนาด 159 ไร่ และ (2) พื้นที่ก่อสร้าง ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ อาทิ โรงบำบัดน้ำเสีย อาคารสำนักงาน โรงผลิตน้ำจุลินทรีย์ EM โรงไฟฟ้า บ่อเลี้ยงปลา และบ้านพักสำนักงาน โดยบริษัทฯ มีวิสัยทัศน์ คือ เป็นผู้นำในการจัดการขยะชุมชนตาม หลักสุขาภิบาล ไม่กระทบต่อระบบนิเวศ เป็นองค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน โดยให้ความสำคัญ กับแนวคิดการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ (Zero waste) **พันธกิจหลัก** คือ แสวงหาและพัฒนาเทคโนโลยี ในการจัดการขยะชุมชนที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการจัดการขยะชุมชนอย่างมืออาชีพ เปลี่ยนขยะ ชุมชนให้เป็นพลังงานหมุนเวียนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามหลัก 3R ซึ่งประกอบด้วย Reduce (ลดการสร้าง

ขยะ) Reuse (การนำมาใช้ซ้ำ) และ Recycle (การแปรรูปขยะเดิมให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่) รวมทั้งร่วมสร้างกิจกรรมที่หลากหลายในชุมชน เพื่อคืนกำไรสู่ชุมชนตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.2 กระบวนการจัดการขยะแบบครบวงจรของบริษัท EEP ประกอบด้วย (1) การรวบรวมขยะชุมชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 48 อปท. ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จะเก็บขยะประมาณ 3,000 ตัน/วัน มาทำการฝังกลบ (2) การฝังกลบขยะด้วยการแบ่งเป็นระบบเซลล์ โดยใช้น้ำจุลินทรีย์ผลิตภาพสูงฉีดพรมขยะในแต่ละวันและใช้ผ้าพลาสติกคลุมปิดขยะใหม่ไว้ก่อน เพื่อย่อยสลายขยะจนครบตามกำหนด จากนั้นจะนำดินที่ได้จากการรื้อร้อนขยะมาเทปิดทับชั้นขยะ และบดอัดดินให้แน่น พร้อมหมักทิ้งไว้ 3-5 ปี เพื่อให้ขยะย่อยสลาย พร้อมทั้งช่วยลดกลิ่นขยะ หลังจากนั้น จะนำมาคัดแยกขยะอีกครั้งในหน่วยร้อนขยะ เพื่อแยกเอาสิ่งเจือปนออก อาทิ โลหะ และดิน เป็นต้น ให้เหลือแต่เศษพลาสติกเพื่อนำมาปรับปรุงเป็นขยะที่เหมาะสมสำหรับนำมาเป็นพลังงานขยะในโรงไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF) และ (3) การใช้เชื้อเพลิงขยะผลิตไฟฟ้า โดยนำขยะที่ได้จากการรื้อร้อนไปเผาเพื่อต้มน้ำให้เกิดไอน้ำสำหรับหมุนกังหันผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีกำลังการผลิต 9.9 เมกะวัตต์ ซึ่งบริษัทจะจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้การไฟฟ้านครหลวงต่อไป

1.3 แนวทางการอยู่ร่วมกับชุมชนโดยรอบอย่างเป็นมิตร บริษัท EEP ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ได้แก่ (1) การรักษาสภาพแวดล้อมรอบพื้นที่ศูนย์บริหารจัดการขยะชุมชนแพรงษาใหม่ โดยตั้งงบประมาณประจำปีเพื่อใช้ในการจัดเก็บผักตบชวาและขุดลอกดินเลนออกจากคลองโดยรอบเป็นประจำทุกปีๆ ละ 2 ครั้ง (ช่วงก่อนและหลังฤดูฝน) เพื่อเร่งการระบายน้ำและลดปัญหาน้ำท่วมขังชุมชน (2) จัดให้มีพนักงานออกให้ความรู้เรื่องกระบวนการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีด้วยหลัก 3R ร่วมกับหน่วยเคลื่อนที่ของ อปท. และองค์กรเพื่อการศึกษาและเรียนรู้หลายองค์กร (3) จัดให้บริการตรวจสุขภาพฟรีแก่ประชาชนในชุมชนรอบที่ตั้งศูนย์บริหารจัดการขยะชุมชนแพรงษาใหม่ (4) บริจาคอุปกรณ์ทางการแพทย์ อาทิ ชุดสำหรับตรวจหาเชื้อ COVID-19 ถังออกซิเจน เครื่องตรวจวัดความดันโลหิต เป็นต้น (5) ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในพื้นที่รอบศูนย์บริหารจัดการขยะชุมชนแพรงษาใหม่ด้านอื่น ๆ เช่น สนับสนุนอุปกรณ์ในการผลิตสินค้าชุมชนให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนงบประมาณจัดการแข่งขันฟุตบอลประจำปีของชุมชนแพรงษาใหม่ เป็นต้น และ (6) นำรถบรรทุกน้ำจุลินทรีย์ EM ไปฉีดพ่นลงในลำคลองสาธารณะ รอบที่ตั้งศูนย์บริหารจัดการขยะชุมชนแพรงษาใหม่ทุกสัปดาห์ เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำให้อยู่ในสภาพดีเป็นปกติและยังสนับสนุนด้านจุลินทรีย์ EM ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาหลายราย

1.4 แนวทางการวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการขยะของบริษัท EEP ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับสถาบันการศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิจัยเรื่อง Methane Oxidation Layer ที่ใช้กระบวนการจุลินทรีย์เปลี่ยนก๊าซมีเทนเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ เพื่อควบคุมและลดการปล่อยก๊าซมีเทนสู่ชั้นบรรยากาศ การศึกษาวิจัยเรื่อง Electrical Resistivity Imaging System โดยการวัดความต้านทานไฟฟ้าและความชื้นในบ่อขยะ สำหรับค้นหาแหล่งขยะที่จะนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) และพิกัดของน้ำชะขยะ หรือการสะสมของก๊าซในบ่อขยะ เพื่อให้การบริหารจัดการบ่อขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการพัฒนาระบบ Bio Digestion System ซึ่งเป็นกระบวนการย่อยขยะอินทรีย์โดยใช้เอ็นไซม์ตามหลักการย่อยอาหารของมนุษย์ เพื่อผลิต Fiber waste ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตอาหารสัตว์และปุ๋ย รวมทั้งการผลิตกลุ่มจุลินทรีย์ EM เพื่อใช้ในการลดกลิ่นขยะและดูแลสวน โดยกว่าร้อยละ 95 เป็นขยะอินทรีย์ที่ได้จากขยะอาหารของห้างสรรพสินค้า อาทิ โลตัส บิ๊กซี เมกาบางนา เป็นต้น

2. มติที่ประชุม

รับทราบ

วาระที่ 3.3 การเข้าร่วมในการประชุมภาคีการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (Thailand Climate Action Conference: TCAC)

1. สารสำคัญ

นายวิจารณ์ ลิ้มณำยา อนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นำเสนอสาระสำคัญของการเข้าร่วมการประชุมภาคีการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (TCAC) ระหว่างวันที่ 5 - 6 สิงหาคม 2565 สรุปได้ดังนี้

1.1 การประชุมภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อนงานด้านการเปลี่ยนแปลงนโยบายสภาพภูมิอากาศของไทย หรือ TCAC ภายใต้แนวคิด “อนาคตไทย อนาคตโลก: โอกาส และความรับผิดชอบ (Our Future: Our Responsibility, Our Opportunity)” เป็นการประชุมที่จำลองรูปแบบของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP) มาจัดงานในระดับประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ที่เน้นการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักรู้ และตื่นตัวให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมาย Net Zero ร่วมกัน

1.2 ภาคเอกชนได้มีการแสดงเจตนารมณ์ความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ผ่านการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อาทิ การปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ในปัจจุบัน 354 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ต้องการลดเหลือ 120 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จากการเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามยุทธศาสตร์ชาติที่จะมีพื้นที่สีเขียวร้อยละ 55 ของประเทศ จะสามารถเก็บกักหรือดูดกลับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ประมาณ 120 ล้านตัน โดยต้องนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามานับสนุน

1.3 กลุ่มการผลิตที่สำคัญ คือ กลุ่มพลังงาน ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ การดูดกลับเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ใต้พิภพ ของ ปตท.สผ. หรือการทำโซลาร์เซลล์ชนิดลอยน้ำ ของ กฟผ. อีกทั้งปัจจุบันหลายบริษัทได้ประกาศตัวเข้าสู่ Net Zero ตามนโยบายของรัฐบาล และได้มีการแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานระหว่างภาคเอกชนในการดำเนินงานของบริษัทให้เข้าสู่ Net Zero หรือ Carbon Neutrality ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มการก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมการสื่อสาร กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร

1.4 ปัจจุบันได้มีการทำข้อตกลงร่วมกับกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อเป็นแหล่งดูดกลับคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นประเด็นที่ภาคเอกชนได้มีการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

2. มติที่ประชุม

รับทราบ

วาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ 4.1 ข้อเสนอแนวทางการจัดการขยะและของเหลือทิ้ง ตามแนวคิด Circular Economy

1. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนอเบื้องต้นในการจัดการขยะและของเหลือทิ้งตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน สรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อเสนอเบื้องต้นในการจัดการขยะฯ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ ครั้งที่ 2/2565 ได้มีการแลกเปลี่ยนประเด็นด้านกฎหมายที่ไม่เอื้อให้เกิดการนำกลับมาใช้ใหม่หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน และมีข้อเสนอให้มีการผลักดันกฎหมาย อาทิ การขออนุญาตนำกากอุตสาหกรรมออกโรงงานและการใช้ประโยชน์จากของเสียอุตสาหกรรมมาใช้เพื่อผลักดันเศรษฐกิจหมุนเวียน ของคณะทำงาน

ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน จากนั้นในคราวประชุมครั้งที่ 3/2565 ที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ผู้แทนบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย ทหารีร่วมกันในประเด็นการจัดการขยะเพื่อนำไปใช้สำหรับเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2565 ได้มีการหารือร่วมกันในประเด็นดังกล่าว และเห็นว่า อปท. ควรเป็นผู้ดำเนินการหลักที่จะสามารถจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพได้ ประกอบกับฝ่ายเลขานุการได้มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมทั้งจากหน่วยงานภายใน สศช. และหน่วยงานนอก จึงเป็นที่มาของข้อเสนอแนวความคิดเบื้องต้นฯ เพื่อพิจารณา

1.2 สถานการณ์การจัดการขยะของประเทศไทย ในปี 2564 พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด 24.98 ล้านตัน แบ่งตามการจัดการขยะมูลฝอยได้เป็น (1) สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ร้อยละ 31.6 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด (2) ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องได้ร้อยละ 37.1 และ (3) ได้รับการกำจัดไม่ถูกต้องร้อยละ 31.3 นอกจากนี้ ยังมีขยะตกค้าง จำนวน 7.81 ล้านตัน เมื่อพิจารณาปริมาณขยะมูลฝอยสูงสุดต่อวัน 5 อันดับแรก จำแนกรายจังหวัด ปี 2564 พบว่า กรุงเทพมหานคร มีปริมาณขยะมูลฝอยต่อวันสูงสุด และไม่มีขยะที่ถูกกำจัดโดยไม่ถูกต้องและตกค้าง ขณะที่จังหวัดนครราชสีมา มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่คิดเป็นร้อยละ 49.7 ของปริมาณขยะมูลฝอยของจังหวัดต่อวัน

1.3 ภาพรวมกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน จะเริ่มต้นตั้งแต่

1.3.1 การจัดการขยะต้นทาง หรือครัวเรือน ซึ่งแบ่งเป็น (1) กลุ่มที่มีการแยกประเภทและแยกการจัดเก็บขยะอย่างชัดเจน เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ อาทิ กระจาดต้นไม้จากขวดพลาสติก กระจาดจากเศษผ้า และปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ หรือเพื่อนำไปจำหน่ายหรือมอบให้แหล่งรับซื้อของเก่า และ (2) กลุ่มที่ไม่มีการคัดแยกและจัดเก็บขยะแยกประเภท ที่อาจเกิดจากการไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บแยกประเภท

1.3.2 การจัดการขยะกลางทาง ซึ่งเป็นการนำขยะจากข้อ 1.3.1 ไปจัดการ โดยแบ่งเป็น (1) กรณีอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่ห่างไกล ก็อาจส่งไปยังเตาเผาขยะชุมชนที่ได้มาตรฐานหรือไม่ได้มาตรฐาน หรือนำไปฝังกลบหรือเทกองในพื้นที่โล่ง และ (2) กรณีเป็นพื้นที่ที่มีการจัดการขยะ โดย อปท. ก็จะมีการขนเก็บหรือจัดการผ่านไปยังสถานีขนถ่ายหรือศูนย์การจัดการขยะ ซึ่งในส่วนนี้จะมีการคัดแยกขยะมูลฝอยอีกชั้นหนึ่ง

1.3.3 การกำจัดขยะปลายทาง ซึ่งจะนำขยะจากข้อ 1.3.2 มาจัดการ แบ่งเป็น (1) การนำขยะรีไซเคิลได้หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้ก็จะนำเข้าสู่วางงานคัดแยกขยะรีไซเคิลที่มีอยู่ 2,500 แห่ง (2) ขยะที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ แต่สามารถเผาไหม้ได้ จะมีการนำเข้าสู่วางงานเผาไหม้หรือโรงไฟฟ้าต่าง ๆ (3) ขยะอินทรีย์นำไปทำเป็นปุ๋ยหมักหรือสารบำรุงดิน และ (4) ส่วนที่เหลือ จะถูกนำไปฝังกลบ ทั้งนี้ ในกรณี อปท. ไม่มีการจัดเก็บขยะแยกประเภทหรือจัดการขยะกลางทาง ก็จะนำขยะมูลฝอยดังกล่าวไปฝังกลบเช่นกัน

1.4 อำนาจตามกฎหมายของ อปท. ในการบริหารจัดการขยะ พบว่า

1.4.1 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวม อบจ. โดยสามารถมอบให้หน่วยงานอื่น หรือเอกชน ดำเนินการ หรือทำงานร่วมกับเอกชน และ สิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการสามารถนำไปใช้หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ และตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

1.4.2 รูปแบบการดำเนินการจัดการขยะที่มีในปัจจุบัน อาจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) อปท. ดำเนินการการเก็บขน ไปกำจัด ด้วยตัวเองหรือรวมกลุ่ม อปท. ทำด้วยกัน (2) อปท. ดำเนินการเก็บและจ้างเหมาบริการเอกชนเพื่อขนและกำจัดขยะ และ/หรือร่วมมือกับเอกชนในพื้นที่ และ (3) อปท. จ้างเหมาเอกชนเก็บขนและกำจัดขยะ

1.4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการจัดการขยะของ อปท. ขึ้นอยู่กับ (1) ศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการขยะ โดยเฉพาะการจัดการลดขยะให้เพียงพอสำหรับการแยกประเภทขยะ และการจัดหาพื้นที่เพื่อการจัดการขยะ (2) ปริมาณขยะในพื้นที่ที่ไม่คุ้มกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อจัดการขยะ (3) พื้นที่เก็บขยะอยู่ห่างไกลกัน ไม่สามารถรวมกลุ่มพื้นที่จัดการขยะได้ และ (4) การให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยกับภารกิจจัดการขยะของแต่ละพื้นที่

1.4.4 หน่วยงานต่างๆ อาทิ กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำคู่มือการจัดการขยะและแนวทางการจัดการขยะตามประเภท เพื่อให้ อปท. นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่

1.5 ตัวอย่างการจัดการขยะในพื้นที่ต่างๆ

ในปัจจุบันแต่ละจังหวัด ยึดหลักการบริหารจัดการขยะตามแนวทางของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ซึ่งเป็นการบริหารจัดการตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยมีความร่วมมือกับภาคเอกชน และคำนึงถึงการประหยัดต่อขนาด สรุปได้ดังตาราง

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตามแผนปฏิบัติการฯ	ต้นทางลดปริมาณและคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด	กลางทางเพิ่มการเก็บขนขยะของ อปท.	ปลายทางมูลฝอยได้รับการกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ
จังหวัดลำพูน			
<ul style="list-style-type: none"> - ชนะเลิศ จังหวัดสะอาด กลุ่มภาคเหนือ ปี 2563 - อบต./เทศบาล ร่วมกับเอกชนให้ความรู้การแยกขยะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้ถุงพลาสติก/โฟม - นำขยะเปียกทำปุ๋ยหมัก/ชีวภาพ - ธนาการขยะ/จัดทำกองทุนขยะเพื่อสวัสดิการชุมชน/ตลาดนัดมือสอง - แปรรูป (ผ้าเช็ดเท้าจากเศษผ้า) 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการภาชนะรองรับมูลฝอยแยกประเภท - จัดทำระบบเก็บขน - มีจุดรวบรวม 	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. ประสาน อบจ. รวบรวม - จัดทำฐานข้อมูล - จัดทำแผนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย - รวมกลุ่ม อปท. ในการเก็บขนเพื่อนำไปฝังกลบ
จังหวัดระยอง			
<ul style="list-style-type: none"> - รองชนะเลิศอันดับ 1 จังหวัดสะอาด กลุ่มภาคตะวันออก ปี 2563 - อบจ. ร่วมกับเอกชนลงทุนโรงงานไฟฟ้าและการให้ความรู้การคัดแยกขยะ - ความร่วมมือ PPP Plastic Model (เน้นขยะพลาสติก) 	<ul style="list-style-type: none"> - คัดแยกขยะอย่างถูกวิธีในครัวเรือน/ชุมชน/โรงเรียน - ให้มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งรับซื้อขยะ - ธนาการรีไซเคิลขยะชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมขยะโดยเทศบาล/อบจ. - ชุมชนท้องถิ่น - จ้างผู้สูงอายุมาแยกขยะสะอาด - มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 2 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - แยกพลาสติกปนเปื้อน -> เข้าสู่การฝังกลบ, เข้าโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ และโรงไฟฟ้าชีวมวล - พลาสติกที่ทำความสะอาดแล้ว -> ถูกนำกลับมาใช้ใหม่, เข้าโรงงานรีไซเคิล และพลาสติกที่ใช้ได้ เพื่อจัดการให้เหมาะสม - ทำความสะอาดขยะพลาสติก
จังหวัดนนทบุรี			
<ul style="list-style-type: none"> - รางวัลชนะเลิศ จังหวัดสะอาด กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันตก ปี 2563 	<ul style="list-style-type: none"> - คัดแยกขยะต้นทางโดยแบ่ง 4 แบบ (รีไซเคิล, ย่อยสลายได้, ทิ้งไป, ขยะอันตราย) - จัดตั้งกลุ่มสมัครใจเพื่อบริหารจัดการขยะ และกำหนดวันรับซื้อขยะรีไซเคิลประจำเดือน - จัดรณรงค์แยกขยะก่อนทิ้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดวันรับซื้อขยะชิ้นใหญ่ - รถไปรับขยะตามวัน - อปท. เก็บขนขยะ ส่งให้ อบจ. นนทบุรีดำเนินการ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการจัดการแบบรวมศูนย์โดย อบจ. นนทบุรี รับจัดการทั้งหมด แบ่งเป็น ขยะทั่วไป ดำเนินการฝังกลบและขยะติดเชื้อ จัดการโดยเข้าเตาเผา

1.6 ข้อเสนอแนวความคิดเบื้องต้น ได้กำหนดเป้าหมาย คือ ขยะและของเหลือทิ้งถูกนำกลับไปใช้ใหม่/รีไซเคิลได้เพิ่มขึ้น ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการขยะตลอดห่วงโซ่อุปทานและข้อจำกัดของการจัดการขยะของห่วงโซ่ ซึ่งพบว่า

1.6.1 การจัดการขยะตลอดห่วงโซ่อุปทาน

1) ต้นทาง มุ่งหวังให้มีการลดปริมาณขยะและให้มีการคัดแยกขยะ โดยข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ (1) ไม่มีสถานที่หรือโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บและแยกประเภทขยะ ทั้งในบริเวณภายในบ้านและพื้นที่ส่วนรวมของชุมชน และ (2) ไม่มีความรู้ที่สามารถจำแนกขยะแยกประเภทได้

2) กลางทาง มุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะ โดยข้อจำกัดสำคัญ ในส่วนนี้ ได้แก่ (1) พื้นที่ชุมชนห่างไกลกัน อปท. จึงไม่มีเก็บขน/จัดการ ทำให้ชุมชน/ครัวเรือนจัดการเอง และ (2) อปท. ไม่มี สถานีขนถ่าย/ศูนย์จัดการขยะ/รถเก็บขยะแยกประเภท

3) ปลายทาง มุ่งหวังให้เกิดการจัดการขยะอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยข้อจำกัดสำคัญในส่วนนี้ ได้แก่ (1) การเผากลางแจ้งหรือการเทกอง อาจก่อให้เกิดมลพิษ (2) สถานที่ฝังกลบขยะมีจำกัด ทำให้ต้องหาสถานที่ใหม่ เพื่อการฝังกลบขยะ และมีการต่อต้านการนำขยะจากนอกพื้นที่มาทิ้ง (3) แหล่งรับซื้อขยะรีไซเคิล ไม่ประกาศความต้องการรับซื้อขยะรีไซเคิลแยกประเภท/ราคา/สถานที่รับซื้อที่ชัดเจน และ (4) เตาเผาขยะหรือโรงไฟฟ้า ก่อสร้างใหม่ได้ยาก อันเนื่องมาจากความกังวลด้านมลพิษทางอากาศและกลิ่น และการขนส่งขยะไปโรงงาน

ทั้งนี้ ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่า กระบวนการทำงานในการจัดการขยะในระดับพื้นที่ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีประสิทธิภาพหรือไม่

1.6.2 เสนอให้มีการการลงทุนพื้นที่ศึกษาดูงานการบริหารจัดการขยะในจังหวัดที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อได้รับทราบข้อเท็จจริงในการดำเนินการจัดการขยะในพื้นที่ที่มีปริมาณขยะที่ต้องจัดการแตกต่างกัน และเพื่อให้เห็นบทบาทของภาคเอกชนในพื้นที่ ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ที่มีส่วนสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในการจัดการขยะได้อย่างไร

2. ความเห็นที่ประชุม

2.1 ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ในการจัดการขยะ ได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับ อปท. และกลายเป็นพื้นที่ต้นแบบของจังหวัดระยอง หรือจังหวัดนนทบุรี แต่ปัจจุบันยังขาดความร่วมมือกันที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง หรือยังขาดการรวมนโยบายให้เป็นนโยบายแห่งชาติ ซึ่งจำเป็นที่จะต้อง

2.1.1 ดำเนินการให้เป็นนโยบายระดับชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือประเด็นอื่นที่สำคัญ อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักการ EPR ซึ่งปัจจุบัน คพ. ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน EPR for Packaging ที่มีภาคเอกชนเป็นผู้ผลักดันผ่าน สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อมสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (TIPMSE) ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยสนับสนุนให้มีการนำหลักการ EPR ไปใช้แบบสมัครใจ ซึ่งในส่วนนี้ภาครัฐควรมีมาตรการจูงใจที่มากพอ เพื่อให้ผู้ผลิตนำหลักการดังกล่าวไปใช้มากขึ้น หรืออาจจำเป็นต้องออกเป็นกฎหมายบังคับ เพื่อให้มีการใช้หลักการดังกล่าวอย่างเต็มรูปแบบ ขณะที่การสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการขยะของรัฐ ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการแยกขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งจะสามารถช่วยลดขยะที่จะต้องนำไปกำจัดได้

2.1.2 สร้างแรงจูงใจให้กับภาคประชาชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องมีการรณรงค์และสื่อสารให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อาทิ ดาวิเศษเห็นนะ

2.1.3 มีการวัดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์หรือปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน ในระดับพื้นที่ตำบล อำเภอ หรือ อปท. เพื่อมาเป็นตัวชี้วัดในการดำเนินการ ซึ่งอาจพิจารณาใช้ตัวเลขของจังหวัดต้นแบบ อาทิ ลำพูน นนทบุรี และระยอง ในช่วงเริ่มต้น จากนั้นอาจพิจารณาเชื่อมโยงกับระบบการจัดการเก็บขยะ อัจฉริยะ (Traffy Waste) ที่ได้มีการใช้แพลตฟอร์มดังกล่าวในจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะที่เหมาะสม นอกจากนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าว ยังสามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนให้เกิดแรงจูงใจของภาคประชาชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถนำมาเป็นเกณฑ์การแข่งขันเชิงพื้นที่ว่า อปท. ไหน สามารถลดปริมาณขยะได้มากที่สุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับประเทศได้

2.2 ปัจจุบัน มีคู่มือการจัดการขยะในหลายรูปแบบ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของภาคเอกชน ภาครัฐ และท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น คู่มือของชุมชนต้นแบบ คู่มือของการจัดการขยะของตัวตึกและอาคารสูง ซึ่งสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่ต่างๆ ได้ แต่จำเป็นที่จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่ต้องการขยายผล โดยอาจพิจารณาให้ความสำคัญกับพื้นที่ 24 จังหวัดชายฝั่ง เป็นอันดับแรก ทั้งนี้ เพื่อให้มีจุดเน้นของการทำงานที่ชัดเจนและไม่มากเกินศักยภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.3 แผนปฏิบัติการ ภายใต้แผนงานจัดการขยะ ได้มีการกำหนดเป้าหมายของการลดขยะไว้ด้วย จึงขอให้ สศช. รวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำไปประมวลรวมกับข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นข้อมูลภาพรวมที่เชื่อมโยงกับการทำงานของกลไกที่มีภาคเอกชนเป็นองค์ประกอบ เพื่อให้เป็น National platform เดียวกัน

3. มติที่ประชุม

มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ หรือกัปกรณ์ควบคุมมลพิษ ในประเด็นแนวทางการผลักดันการจัดการขยะ นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ ต่อไป

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

(นายนิติ ช่างกัญญา)

ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จตุรายนการประชุม

(นางสาวศศิธร พลัตตเดช)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนา
ขีดความสามารถในการแข่งขัน
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและ
แผนงาน
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม